

Juan Urrestarazu Aldasoro

*Idiazabal,
Gipuzkoa
(1931-2023)*

Aurkibidea

Biografia

Idiazabalen jaioa, gurasoak ere bertakoak zituen. Bederatzi senidetan gazteena, Idiazabalgo eskola nazionaletan ikasi zuen. Meza-mutil ere ibili zen, eta eskola aurretik apaizari meza ematen laguntzera joan behar izaten zuen sarri. Baserrian eta basoan lan asko egindakoa, Orklin, Lima lantegian eta kamioilari-lanetan ere ibili zen. Berrogei urte zituela ezkondu eta hiru seme-alaba izan zituen.

Zintak

IDI-008

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data:** 2011-11-23
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Baserrian lana jai eta aste

- **Erref:** IDI-008/002
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:02:30. **Bukatu:** 00:04:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Behien aurrean "itzulan" egin behar izaten zuten umetan. Denbora zutenean bakarrik eskolara. Lana jai eta aste. Abere-jakiak izendatzen ditu: artoa, trepa, paotxa, arbia...

2. Egurrak txikitu edo bidegintza, neguko lanak

- **Erref:** IDI-008/003
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:04:32. **Bukatu:** 00:05:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Udazkenean garo-lanak. Neguan, berriz, egurrak, txikitu, bideak konpondu eta horrelakoak. Auzolanean egiten ziren bidegintzak. Ardo pixka bat ematen zuen udalak.

3. Eskolan euskaraz hitz egiteagatik egurra

- **Erref:** IDI-008/005
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:06:03. **Bukatu:** 00:08:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Bost urterekin hasi zen eskolan herrian. Euskaraz egiten zuenari "lapicero" bat ematen zitzaion. Hark euskaraz entzuten zionari pasatzen zion. Jolas ordutik bueltan zuenari egurra don Alberto Ortiz maisuak.

4. Jolasak

- **Erref:** IDI-008/007
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:09:15. **Bukatu:** 00:10:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Ezkataketan, pilotan, "puxuniketan" ibiltzen ziren. Pilotan ere bai amak egindako artilezko pilotekin.

5. Txori-kabi bila

- **Erref:** IDI-008/009
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:11:27. **Bukatu:** 00:12:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Txori-kabi bila ibiltzen ziren mutikotan. Lumatu eta jan egiten zituzten gero.

6. Orduko barazkiak

- **Erref:** IDI-008/010
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:12:03. **Bukatu:** 00:13:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Letxuga azukrez jaten zen. Tomaterik ez. Arbia, abereentzat, nahiz eta zenbait kanpotarrek jaten zuten. Babarruna jaten zen asko; gero patata, aza, azalorea...

7. Txerria urte osorako

- **Erref:** IDI-008/011
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:13:54. **Bukatu:** 00:16:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Txerria hiltzen zen urtero. Apurka-apurka jaten zen. Udan basora lanera zihoazenean zer eramaten zuten fianbreran. Txerri-odolkiak, auzoan banatzen ziren txerri-erregaluak.

8. Belar-ontze eta garo lanak

- **Erref:** IDI-008/012
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:16:01. **Bukatu:** 00:17:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

<p>Belar-lanak azaltzen ditu. Garoa herri-lurretatik ekartzen zen. Baserri bakoitzak izendatuta izaten zituen bere sailak. Mugak aitzurrez markatzen ziren. Ohitura zaharrari jarraitzen zitzaion.</p>

9. Txahala hildakoan zorra kendu

- **Erref:** IDI-008/014
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:19:08. **Bukatu:** 00:20:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Ama arrautzekin joaten zen Ordiziako azokara. Zorretan erosten zituen gauzak askotan, eta txekorria hiltzen zenean ordaintzen zen. "Konfiteria" esaten zitzaion dendari.

10. Ogia egiten

- **Erref:** IDI-008/015
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:20:10. **Bukatu:** 00:22:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Lau errota zeuden Idiazabalén. Labea etxe guztietan izaten zen, batzuetan etxetik aparte, besteetan barruan. Zortzi egunerako egiten zen, hamar bat ogi. "Beranzakie" (hazkarria, legamia) behar da ogia egiteko.

11. Pinu landatzen asko egindakoa

- **Erref:** IDI-008/018
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:23:55. **Bukatu:** 00:26:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Gero pinua sartu zen; orain sobra dago pinua. Pinua oso errentagarria izan zen gara hartan, pinuarekin diru asko hartu zuen jendeak. Pinu aldatzen asko ibilitakoa da. Orain ia inork ez du landatzen

12. Altzariak egiteko zura

- **Erref:** IDI-008/019
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:26:00. **Bukatu:** 00:27:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Pago lerdetik ez dago inguru honetan, baina Altsasu aldean-eta baziren eta altzaritarako erabiltzen ziren. Orain pinua erabiltzen da tratatu ondoren, eta gozoagoa da lantzeko. Intxaurre ere oso estimatua zen altzarigintzarako.

13. Trontzak eta motozerrak

- **Erref:** IDI-008/020
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:27:50. **Bukatu:** 00:29:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Basoan lan asko egindakoa da gaztetan. Trontzaz egiten zuten lan, eta motozerrak "ez zutela pintatuko" esaten zen. Baina bai, pintatu zuten. Sei laguneko taldea ibiltzen ziren.

14. Itzainak basotik zura ateratzen

- **Erref:** IDI-008/021
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:29:26. **Bukatu:** 00:31:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Itzainak ibiltzen ziren basotik zura ateratzen. Zenbaitek horretatik atera zuen bizimodua. Idi pare ondo gobernatuak behar ziren. Menditik kaminora garraiatzen zuten zura. Lehen ez zen pistarik basoan; egurrez beteta egoten ziren errepede bazterrak.

15. Kaballerian soldadu

- **Erref:** IDI-008/023
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:32:15. **Bukatu:** 00:34:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Burgosen egon zen soldadu, Kaballerian. 1.500 zaldi zeuden. Haiek gobernatzea zen bere lana. Pozez zorutzen ibiltzen zen zaldi gainean. Etxean astoan ibilita zegoen. Zozketaz egokitu zitzaion hara joatea. Urte eta erdi egin zuen han.

16. Kapilauaren laguntzaile

- **Erref:** IDI-008/024
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:34:25. **Bukatu:** 00:36:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

<p>Kapilauaren laguntzaile ere egon zen soldadutzan. Meza lagundu, aldarea prestatu... ziren bere lanak. Aitzakia horrekin libratzen zen zalditegiko lanaz.</p>

17. Idiazabalen ere monagillo ibilia

- **Erref:** IDI-008/025
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:36:01. **Bukatu:** 00:37:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Idiazabalen ere monagillo ibilitakoa da mutikotan. Txandaka egiten zuten, eta tokatzen zitzaion astean lau meza lagundu behar zituen egunero. Latinez ematen zen meza, baina sermoia euskara zen.

18. Misioetan izututa

- **Erref:** IDI-008/026
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:37:44. **Bukatu:** 00:38:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Sermioetan neskei ez begiratzeko eta horrelakoak esaten zitzaien. Urtean

behin egiten ziren misioetan ileak ere tente jartzeko moduko sermoiak entzun behar izaten zituzten.

19. San Blasetan bakarrik dantza lotua

- **Erref:** IDI-008/027
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:38:48. **Bukatu:** 00:40:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

San Blasetan (Idiazabalgo festak) egiten zen dantza lotuan; bestela ttunttuna eliza atarian igandero. Herriatik ez ziren irteten. Geroxeago, bizikletak erosi zituztenean, hasi ziren inguruko erromerietara joaten. Emaztea Beasaingoa zuen hala ezagututa.

20. Altsasurako joera

- **Erref:** IDI-008/030
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:44:40. **Bukatu:** 00:46:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Altsasura asko joaten ziren feriatara eta. Herri nahiko erdalduna omen zen Altsasu. Erromeriara-eta gehiago joaten ziren Segura aldera. Ordubeteko bidea zuten bizikletan Altsasura.

21. Urteberri egunez ardoa udalaren kontura

- **Erref:** IDI-008/033
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:49:38. **Bukatu:** 00:51:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Ohitura zen Idiazabalen urteberri egunez eliza atarian udalak ardoa doan ematea. Gero lagun-taldeek herriko ostatuetan prestatutako janaria jaten zuten eliz atarian bertan. Beraiek horretan hasteko garairako galdu egin zen ohitura.

22. San Blasetan jai-giro handirik ez

- **Erref:** IDI-008/035
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:52:20. **Bukatu:** 00:53:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Dantzaldia egiten zen San Blasetan (herriko jaietan) baina ez zen jai-giro handirik izaten. Bertsolariak ere izaten ziren: Lazkao Txiki, Basarri...</p>

23. Mondejua eta zezina

- **Erref:** IDI-008/037
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:54:12. **Bukatu:** 00:56:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Anaiak hamar bat ardi zahar erosi, gizendu eta gero pare bat etxean jateko uzten zituen. Mondejua neguan jaten da. Zezina ere gozo askoa da.

24. Garai bateko Idiazabal kalea

- **Erref:** IDI-008/039
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:58:55. **Bukatu:** 01:00:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Herria txikiagoa zen lehen, baserrian bizi zen jende gehiena. Zapataria, perratzailea... baziren. Amerikanoen etxeak ere badira Idiazabalen. Jubilatuen Etxea, esaterako, amerikano batena zen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com